

Samenvatting Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de milieueffectrapportage voor de Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Inleiding

Omgevingsvisie en omgevingseffectrapport

De gemeente Sittard-Geleen is bezig om een **Omgevingsvisie** op te stellen. Met de Omgevingsvisie kijkt de gemeente vooruit naar de komende vijftien jaar en bepaalt ze welk beleid ze gaat voeren om de uitdagingen van de toekomst het hoofd te bieden. Daarbij gaat het om al het gemeentelijke beleid dat zich in de ruimte afspeelt: onder andere woningbouw, opwekking van duurzame energie, infrastructuur, bedrijvigheid, de omgang met natuur, landbouw en industriële activiteiten zijn onderwerpen die aan bod komen in de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie richt zich op het jaar 2035.

De Omgevingsvisie die momenteel opgesteld wordt, is een herijking van de Omgevingsvisie die de gemeente Sittard-Geleen in 2016 vastgesteld heeft. Deze herijking is nodig omdat de wereld er in 2016 op sommige vlakken nog anders uitzag dan in 2022: klimaatadaptatie- en mitigatie, stikstofdepositie en de energietransitie waren toen bijvoorbeeld nog onderwerpen die minder hoog op de politieke agenda stonden of waarvan nog minder duidelijk was hoe deze problemen aangepakt gaan worden. Andere zaken die veranderd zijn sinds 2016 zijn de uitbreiding van het terrein van VDL Nedcar en de Gebiedsvisie van Chemelot, die in december 2021 vastgesteld is.

Door inwoners van de gemeente is in 2021 de **Toekomstvisie 2030** opgesteld. Hierin wordt door middel van vier scenario's een blik op de toekomst van de gemeente Sittard-Geleen geworpen. Daarnaast werkt de gemeente samen met de regio en het Rijk aan de grote opgaven van het binnen de Nationale Omgevingsvisie vastgestelde NOVI-gebied Zuid-Limburg. De Omgevingsvisie van 2016, de Toekomstvisie 2030, en het NOVI-gebied Zuid-Limburg vormen samen de basis voor de nieuwe Omgevingsvisie.

De m.e.r.-procedure

Voor een Omgevingsvisie geldt een wettelijke verplichting om een procedure voor een milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure) te doorlopen, en om een milieueffectrapport (MER)¹ op te stellen. Omdat de m.e.r.-plicht gekoppeld is aan een plan, namelijk de Omgevingsvisie, gaat het om een zogeheten **planMER**. De gemeente kiest ervoor om dit planMER een omgevingseffectrapport (**OER**) te noemen omdat de aspecten van de leefomgeving die behandeld worden breder zijn dan die in een klassiek planMER en daarmee beter aansluiten op de Omgevingsvisie.

Het doel van de m.e.r.-procedure is om het opstellen van de omgevingsvisie te ondersteunen door de staat van de leefomgeving zo feitelijk mogelijk te beschrijven en door de effecten van het voorgenomen beleid op de verschillende aspecten van de leefomgeving in beeld te brengen. De manier waarop dit wordt gedaan, kunt u lezen in het hoofdstuk *Effectbeoordeling* op pagina 5 van dit document. Om inwoners, bedrijven en andere betrokkenen de gelegenheid te geven om mee te denken over de aanpak van het OER, leggen we deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter visie. U kunt hierop uw reactie geven door middel van zienswijze. Zie de paragraaf *Inspraak* op pagina 10 van deze NRD-samenvatting voor een beschrijving van hoe u een zienswijze in kunt dienen.

¹ Het is gebruikelijk om de *procedure* van de milieueffectrapportage aan te duiden als de m.i.-procedure en het milieueffectrapport aan te duiden als het MER.

Waarom deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau?

In deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is beschreven welke onderwerpen een plek krijgen in het OER (ook wel 'reikwijdte' genoemd) en hoe de omgevingseffecten gaan worden onderzocht (ook wel aangeduid als het 'detailniveau').

- De **reikwijdte** beschrijft naast het zichtjaar van de Omgevingsvisie de onderwerpen die in het OER behandeld gaan worden. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op de onderwerpen die een plaats krijgen in de Omgevingsvisie, zoals wonen, externe veiligheid en biodiversiteit.
- Het **detailniveau** beschrijft de manier waarop het onderzoek uitgevoerd gaat worden. Hierbij geven we antwoord op vragen zoals: 'worden beoordelingen gebaseerd op kwalitatieve of kwantitatieve informatie?' 'Wordt nieuw onderzoek uitgevoerd of wordt gebruik gemaakt van bestaande informatie?' en 'Welke graadmeters gaan we gebruiken voor de beoordelingen in het OER?'.

In deze NRD geeft de gemeente aan u als betrokkene te kennen dat zij een OER voor de omgevingsvisie op gaat stellen en nodigt ze u uit om een reactie (zienswijze) hierop te geven. De gemeente reageert in een Nota van Antwoord op de binnengekomen zienswijzen en geeft hierin aan of en hoe de zienswijzen verwerkt gaan worden in de aanpak van het OER. Daarnaast benut de gemeente de NRD om advies te vragen over de aanpak van het OER aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (**Commissie m.e.r.**). Hiervoor is een uitgebreidere en meer technische NRD opgesteld.

De Omgevingsvisie van Sittard-Geleen

Proces en planning

Op 22 april 2021 heeft de Raad van Sittard-Geleen de uitgangspuntennotitie voor de actualisatie van de Omgevingsvisie Sittard-Geleen vastgesteld. Naast de te actualiseren Omgevingsvisie van 2016 vormen ook het plan van aanpak van het NOVI-gebied Zuid-Limburg en de Toekomstvisie 2030 van de gemeente een basis voor de nieuwe Omgevingsvisie. In de Toekomstvisie zijn door inwoners van de gemeente Sittard-Geleen toekomstscenario's opgesteld aan de hand van vier verschillende **veerkrachten**:

- Sociale veerkracht - Naar een positieve gezondheid(sbeleving);
- Economische veerkracht - Naar een duurzame, innovatieve en veilige bedrijvigheid;
- Ecologische veerkracht - Naar een duurzame, diverse en veilige woon- en leefomgeving;
- Institutionele veerkracht - Naar een leven lang leren en ontwikkelen.

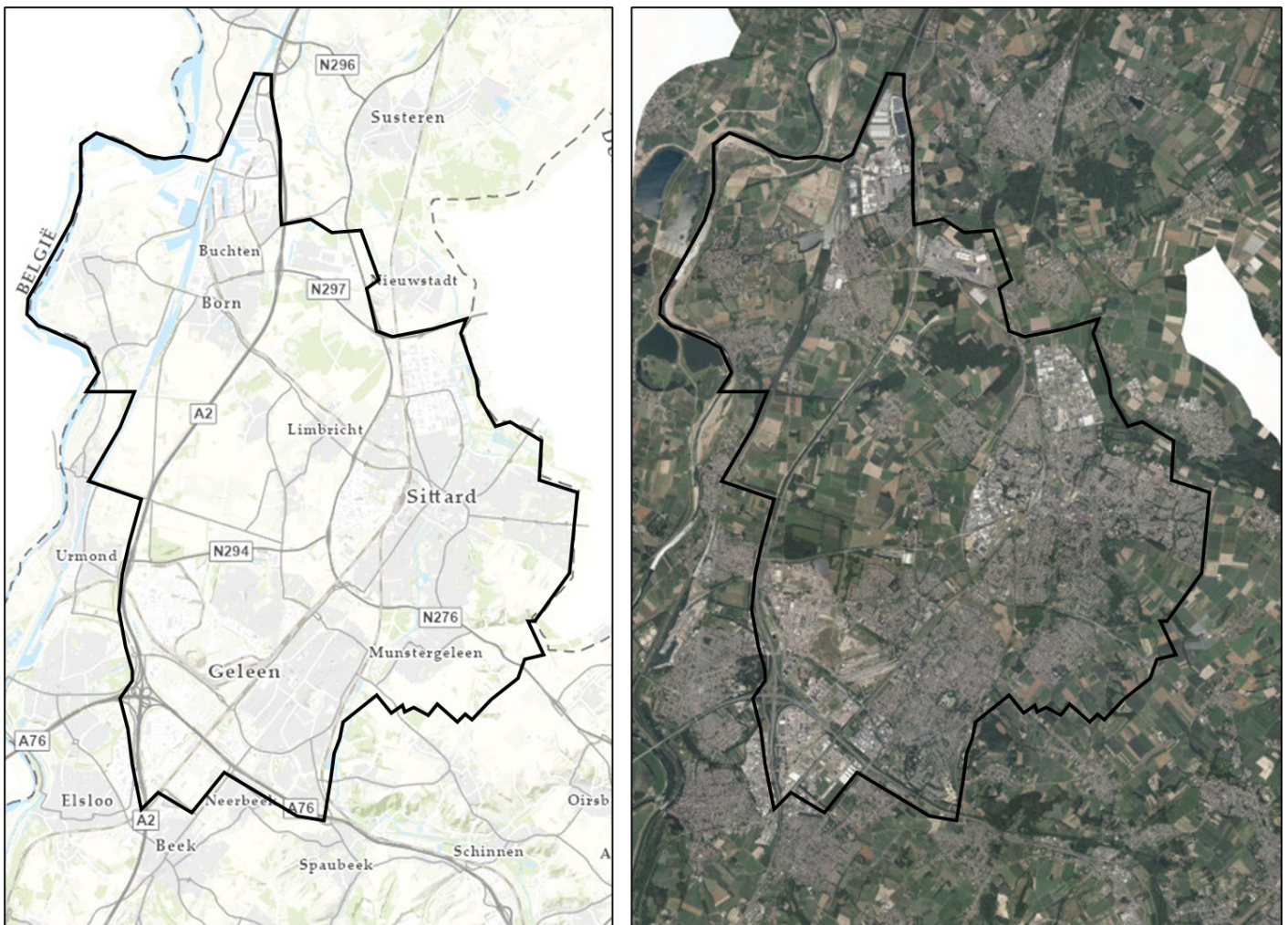
De Omgevingsvisie bouwt voort op de Toekomstvisie. Ambities die in de Toekomstvisie uitgesproken zijn, komen zoveel mogelijk terug in de Omgevingsvisie. Daarnaast is het de taak van de Omgevingsvisie en het OER om te bepalen in hoeverre deze ambities realistisch zijn, en wat ervoor nodig is om ze te behalen. De Omgevingsvisie wordt dus concreter en ook gebiedsgerichter dan de Toekomstvisie. Omdat er een grote verscheidenheid in woon-, werk-, en buitengebieden is in Sittard-Geleen, gaat de gemeente voor de Omgevingsvisie opgedeeld worden in een aantal deelgebieden. Per deelgebied wordt beschreven welke onderwerpen van belang zijn, welke ambities de gemeente heeft, en wat ze in de periode tot 2035 gaat doen om deze ambities werkelijkheid te laten worden. De Omgevingsvisie wordt **samen met de samenleving** opgesteld. Via de website metsittardgeleen.nl deelt de gemeente informatie over de voortgang van de Omgevingsvisie. De gemeente organiseert regelmatig ateliers (bijeenkomsten) waarin u als inwoner of organisatie uitgenodigd wordt uw mening te geven.

De planning van het project is als volgt:

- Inspraakperiode – *mei / juni 2022*
- Advies Commissie m.e.r. – *juli 2022*
- Botsproeven en participatiesessies – *najaar 2022*
- Verdere opbouw concept omgevingsvisie – *winterperiode 2022/ 2023*
- Vaststelling Omgevingsvisie – *najaar 2023*

De gemeente Sittard-Geleen

In deze paragraaf wordt een korte beschrijving van de gemeente Sittard-Geleen gegeven. De gemeente is gelegen in het smalste stuk van Nederland en grenst aan België in het westen en Duitsland in het oosten. Sittard-Geleen ligt in het midden van de **Euregio** en is dus onderdeel van verschillende grensoverschrijdende netwerken. Inwoners in de regio maken veel gebruik van elkaars voorzieningen. Door de korte afstanden kan Zuid-Limburg gezien worden als één grote stedelijke regio en de gemeente is goed bereikbaar over de weg en het spoor. Er is een grote verscheidenheid aan landschappen in Sittard-Geleen: de gemeente ligt op de overgang van het heuvelland en het Maasgebied en kent daarmee natte en droge ecologische verbindingzones. Figuur 1 laat een topografische kaart en een luchtfoto van de gemeente zien.

Figuur 1: een topografische kaart (links) en een luchtfoto (rechts) van de gemeente Sittard-Geleen.

In augustus 2021 kende de gemeente bijna 92.000 inwoners; ze is daarmee na Maastricht en Venlo de grootste gemeente van Limburg. Sittard en Geleen zijn de twee grote steden die de gemeente haar naam geven en daarnaast liggen er meerdere kleinere dorpen in het buitengebied. Net als de rest van Zuid-Limburg heeft de gemeente te maken met **bevolgingskrimp** doordat jonge mensen wegtrekken en oudere mensen komen te overlijden – de verwachting is dat de bevolking terugloopt van 92.000 inwoners in 2021 naar 87.000 inwoners in 2035. Door deze krimp is er de laatste decennia relatief weinig woningbouw geweest; de meeste wijken zijn gebouwd tussen 1945 en 1970. Op termijn zijn veel van deze wijken aan vervanging toe, onder meer doordat woningen slecht geïsoleerd zijn en de verouderende bevolking van de gemeente een andere woonvraag heeft dan de jongere gezinnen.

Er zijn in Sittard-Geleen veel **voorzieningen** in de vorm van (hoge)scholen, sportvoorzieningen- en clubs, culturele bezichtigingen en evenementen, parken, en het historische centrum van Sittard. Daarentegen kent de gemeente in de stadscentra wel veel **leegstand**, met name in Geleen. De gemeente heeft bovendien problemen met **veiligheid** door criminaliteit en de activiteiten in de chemische industrie. De gemeente stond in het verleden meermaals in de top tien meest gevaarlijke steden van Nederland en inwoners voelen zich daarom ook relatief vaak onveilig. De chemische industrie (**Chemelot**), auto-industrie (**VDL Nedcar** en toeleveranciers) en de **logistiek** zijn belangrijke economische sectoren voor de gemeente. In de regio zijn ook de zorgsector (Zuyderland), de bouwsector, detailhandel en horeca belangrijke economische pijlers in de gemeente. Daarnaast kent de gemeente ook een aantal kantorenlocaties, waar vanwege leegstand naar herbestemming gekeken wordt.

Ambities en opgaven

In de Toekomstvisie 2030, die als één van de grondleggers voor de te herijken Omgevingsvisie dient, zijn verschillende soorten veerkracht beschreven: de sociale, economische, ecologische en institutionele veerkracht. Voor deze veerkrachten beschrijft de Toekomstvisie verschillende ambities. De ambities die het sterkst een ruimtelijk aspect hebben, liggen op het vlak van sociale, economische en ecologische veerkracht:

- **Sociale veerkracht** heeft voornamelijk betrekking op de gezondheid van de inwoners van de gemeente Sittard-Geleen. Als ambitie is daarom opgenomen om omgevingsfactoren die bijdragen aan een slechte gezondheid (luchtkwaliteit, geluidsoverlast en externe veiligheid) te verminderen en omgevingsfactoren die bijdragen aan een goede gezondheid (een groene leefomgeving, het aanbod aan sport en beweging) te versterken. Daarnaast moeten de woningen in de gemeente duurzamer worden en moet de leegstand in de centra van Sittard en Geleen aangepakt worden, onder meer door het culturele aanbod te vergroten.
- Voor de **economische veerkracht** zijn duurzaamheid, circulariteit en innovatie belangrijke onderwerpen. De fabrieken op het terrein van Chemelot gaan meer gebruik maken van recyclebare materialen en duurzame energie, en de Chemelot Campus wordt groter. Vanwege de centrale ligging van de gemeente dient de positie van Sittard-Geleen als belangrijk logistiek centrum voor goederentransport in Europa via weg, spoor en water behouden te blijven. De ambitie is daarnaast om het MKB te versterken en te innoveren. Tot slot zet de Toekomstvisie in op het versterken van het cultuurhistorisch hart om zodoende de toeristische aantrekkingskracht te versterken.
- Binnen de **ecologische veerkracht** spreekt de Toekomstvisie de ambitie uit om de gemeente klimaatbestendiger te maken. Daarbij gaat het met name om wateroverlast en hittestress. Het versterken van de natuur in de stedelijke omgeving en het buitengebied zijn hiervoor noodzakelijk en hebben positieve effecten op de biodiversiteit, de leefbaarheid en de gezondheid van inwoners.

Toekomstperspectieven

Het is de bedoeling dat er in het traject richting een ontwerp Omgevingsvisie een goed afgewogen beslissing over het lange termijn beleid van de gemeente genomen wordt. Om te verkennen welke richting de gemeente op zou kunnen bewegen, worden daarom **drie toekomstperspectieven** opgesteld die voortbouwen op de sociale, economische en ecologische veerkracht. Binnen een toekomstperspectief worden opgaven, ambities en kansen beschreven voor de onderwerpen die centraal gesteld worden binnen dat perspectief. De tabel hiernaast laat zien waarbij het daar om gaat.

Voor ieder toekomstperspectief wordt een kaart opgesteld waarop de **beleidsmaatregelen** die onderdeel van het perspectief zijn, ingetekend worden. Deze kaarten, met bijbehorende ambities en maatregelen, vormen de input voor de beoordeling die in het Omgevingseffectrapport (OER) wordt uitgevoerd. Het OER beoordeelt namelijk of de maatregelen naar verwachting afdoende zullen zijn om de gewenste situatie te bereiken, en of maatregelen binnen bepaalde beleidsvelden negatieve of juist positieve effecten kunnen hebben op het realiseren van de ambities die voor andere beleidsvelden opgesteld zijn.

Uiteindelijk zal er vanuit de drie toekomstperspectieven een **ontwerp Omgevingsvisie** samengesteld worden. De ontwerp Omgevingsvisie gebruikt de gemeente de komende jaren om het Omgevingsplan op te stellen en om de programma's op het gebied van onder meer wonen, mobiliteit, openbaar groen en duurzaamheid op te stellen.

	Beleidsveld
Sociale veerkracht	Wonen
	Gezondheid
	Sociale cohesie & leefbaarheid
	Externe veiligheid
	Wateroverlast & hoogwaterveiligheid
	Luchtkwaliteit
Ecologische veerkracht	Geluidsoverlast
	Hittestress
	Bodem & ondergrond
	Droogte
	Cultureel erfgoed & archeologie
	Landschap en ruimtelijke kwaliteit
Economische veerkracht	Biodiversiteit
	Openbaar groen
	Circulaire economie
	Energietransitie
	Autobereikbaarheid
	Fietsen
	Openbaar vervoer
	Recreatie & toerisme
	Economie
	Stadscentra
	Landbouw

Effectbeoordeling

Omgevingseffectrapport en Omgevingsvisie

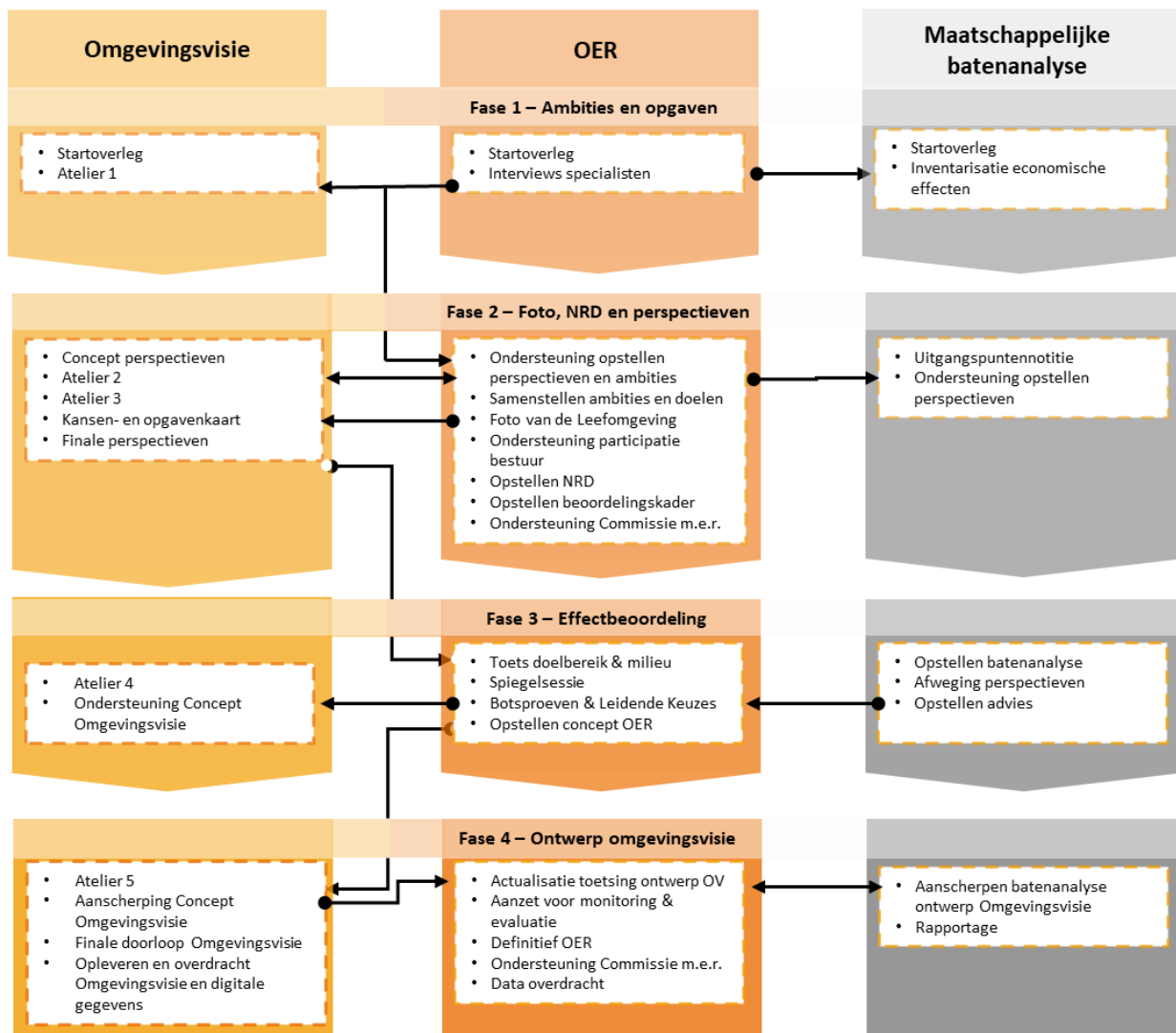
Het OER wordt door de gemeente ingezet om de **afwegingen** die gemaakt worden voor de ontwerp Omgevingsvisie te verdiepen door voor alle onderwerpen die onder de Omgevingsvisie vallen feitelijke beslisinformatie te verzamelen. Concreet betekent dit dat er voorafgaand aan het opstellen van de toekomstperspectieven (zie paragraaf *Toekomstperspectieven* bovenaan deze pagina) een uitgebreid onderzoek is uitgevoerd naar de staat van de leefomgeving, de zogenoemde 'Foto van de Leefomgeving'. Voor ieder onderwerp in de Foto van de Leefomgeving is aan de hand van het Rad van de Leefomgeving (zie paragraaf *Rad van de Leefomgeving* op pagina 7) kwalitatief beschreven hoe de gemeente er voor staat, of er problemen of knelpunten bestaan, en op welke vlakken de gemeente de komende tientallen jaren haar invloed kan uitoefenen om de situatie te verbeteren – dit zijn de 'bouwstenen voor de Omgevingsvisie'.

Nadat de toekomstperspectieven zijn opgesteld, worden ze beoordeeld in het OER. Dit betekent dat een inschatting gegeven wordt van de mate waarin de gemeente haar ambities kan bereiken met de beleidsmaatregelen die in de perspectieven opgenomen zijn. Ook wordt beoordeeld of beleidsmaatregelen kunnen leiden tot negatieve of juist positieve effecten op andere onderwerpen in de Omgevingsvisie. Als de gemeente bijvoorbeeld meer in zou zetten op met de auto naar het werk gaan, leidt dit tot meer autoverkeer en daardoor meer geluidsoverlast, luchtkwaliteit en stikstofdepositie waardoor het moeilijker wordt voor de gemeente om haar ambities op die vlakken te bereiken. Het omgekeerde geldt uiteraard ook: als de gemeente inzet op duurzamer vervoer of meer gebruik van het openbaar vervoer, neemt de uitstoot van luchtvervuilende stoffen en het lawaai van autoverkeer af.

In Figuur 2 staat schematisch weergegeven uit welke onderdelen het proces om te komen tot een Omgevingsvisie en Omgevingseffectrapport bestaat, en hoe de sporen samenhangen. Aanvullend op het OER wordt ook een Maatschappelijke Batenanalyse (MBA) uitgevoerd, welke in onderstaande paragraaf kort beschreven wordt.

Maatschappelijke batenanalyse

Ondersteunend aan het OER wordt ook een maatschappelijke batenanalyse opgesteld. Dit is een economische studie die als doel heeft om inzicht te geven in de waarde van de positieve effecten van de ontwerp Omgevingsvisie op de leefomgeving in Nederland – de zogenoemde ‘maatschappelijke baten’. Veel van deze effecten zijn namelijk binnen ons economische systeem niet betaald en zijn daarom moeilijker te vergelijken met effecten die wel betaald zijn, bijvoorbeeld het creëren van werkgelegenheid. Voorbeelden van ongeprijsde effecten zijn minder zorgkosten, het niet via het riool hoeven afvoeren van regenwater, minder geluidsoverlast, en een verminderde uitstoot van broeikasgassen. Omdat er geen harde, cijfermatige informatie beschikbaar is over de omvang van baten hangt de maatschappelijke batenanalyse sterk af van beschikbare kengetallen, aannames en expert judgement. Aan iedere maatschappelijke baat dat via kengetallen betaald kan worden, wordt voor ieder toekomstperspectief een categorie (brons, zilver of goud) toegekend. Op deze manier krijgen wij als gemeente een gevoel voor de waarde van het beleid dat opgenomen wordt in de drie toekomstperspectieven, en kunnen we betere afwegingen tussen dit beleid maken voor de ontwerp Omgevingsvisie.

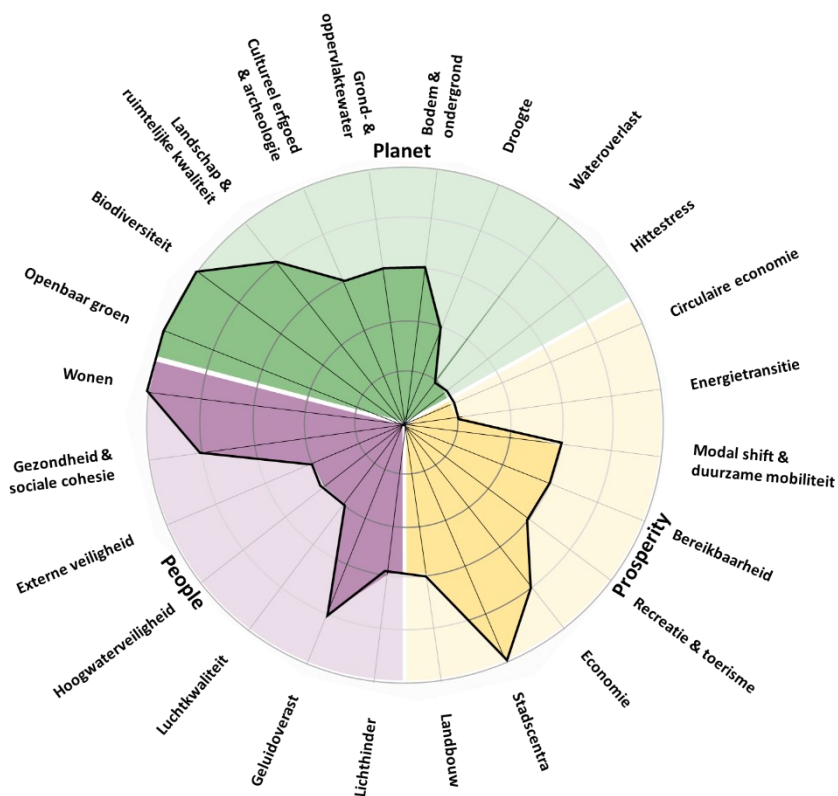

Figuur 2: samenhang tussen het omgevingsvisie- en het OER-spoor

Rad van de Leefomgeving

Om goed weer te kunnen geven hoe de gemeente er nu en in de toekomst voor staat wordt gebruik gemaakt van het **Rad van de Leefomgeving**. Een voorbeeld hiervan wordt in Figuur 3 op onderstaande pagina gegeven. Het Rad van de Leefomgeving bestaat uit een wiel waarvan de spaken gevormd worden door de onderwerpen die in de Omgevingsvisie opgenomen worden en die binnen het OER beoordeeld worden. Voorbeelden hiervan zijn de woonopgave, wateroverlast, landbouw en geluidsoverlast. In totaal zijn er 24 onderwerpen die weergegeven worden op het Rad van de Leefomgeving. Hoe verder naar buiten op het Rad een onderwerp geprojecteerd is, hoe gunstiger de situatie is. In het voorbeeld in Figuur 4 is de situatie op het gebied van hittestress en wateroverlast bijvoorbeeld zorgelijk, terwijl het op het gebied van openbaar groen en wonen juist wel erg goed gaat. Dit voorbeeld is fictief en geeft niet de situatie in de gemeente Sittard-Geleen weer.

Het Rad van de Leefomgeving wordt opgesteld voor meerdere momenten in de tijd: voor de huidige situatie in 2022, voor de situatie in 2035 zonder dat een Omgevingsvisie opgesteld wordt (de 'autonome ontwikkeling') en voor de situatie in 2035 voor ieder van de drie toekomstperspectieven. Op deze manier wordt in één oogopslag duidelijk waar de verbeterpunten liggen, en hoe de drie situaties van elkaar verschillen.

Figuur 5: Het met een fictief ingevulde beoordeling Rad van de Leefomgeving voor de omgevingsvisie van de gemeente Sittard-Geleen

Foto van de Leefomgeving

Als onderdeel van het OER wordt een zogeheten **Foto van de Leefomgeving** opgesteld. De Foto bestaat uit drie onderdelen: de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en de bouwstenen voor de Omgevingsvisie:

- Om in te kunnen schatten hoe de gemeente er in de **huidige situatie** in 2022 voor staat voor ieder onderwerp in de Omgevingsvisie en het Rad van de Leefomgeving wordt een uitgebreid literatuuronderzoek gedaan. Door

beleidsmedewerkers van de gemeente te interviewen en recente onderzoeken en beleidsstukken te analyseren wordt voor ieder onderwerp beschreven hoe de situatie is, of de gemeente gericht beleid voert op dit onderwerp, en of er problemen of knelpunten zijn in de gemeente.

- De wereld verandert ook zonder dat er een Omgevingsvisie opgesteld wordt, en om het effect van de Omgevingsvisie in te kunnen schatten is het daarom belangrijk om ontwikkelingen die plaatsvinden in de periode tot 2035 goed te beschrijven. Daarbij gaat het om al vastgesteld ('autonoom') beleid, bijvoorbeeld een mobiliteitsvisie of een woningbouwprogramma. Ook vinden er ontwikkelingen plaats buiten de invloedssfeer van de gemeente om. Voorbeelden daarvan zijn vergrijzing, klimaatverandering en de energietransitie. Het effect van deze **autonome ontwikkelingen** wordt in de Foto van de Leefomgeving beschreven; het kan namelijk zo zijn dat een onderwerp dat voor de huidige situatie in 2022 gunstig beoordeeld wordt, de komende tientallen jaren onder druk komt te staan. Een voorbeeld hiervan is klimaatadaptatie: de gemeente is anno 2022 nog vrij goed beschermd tegen de negatieve gevolgen van wateroverlast en hitte, maar als het klimaat opwarmt zal deze situatie verslechteren als geen maatregelen getroffen worden. De situatie in 2035 zonder invloed van de Omgevingsvisie kan gezien worden als de nulmeting waartegen de beoordeling afgezet wordt.
- De bevindingen van de Foto van de Leefomgeving vormen de input voor het opstellen van de toekomstperspectieven. Voor ieder beoordeeld onderwerp worden in de Foto van de Leefomgeving daarom de concrete, ruimtelijke **Het met een fictief ingevulde beoordeling Rad van de Leefomgeving voor de omgevingsvisie van de gemeente Sittard-Geleen** samengevat. Daarbij wordt ingegaan op de verschillende deelgebieden (stadscentra, bedrijventerreinen, buitengebied, etc.) die binnen de Omgevingsvisie onderscheiden worden.

Beoordelingskader

Om de staat van de leefomgeving in de gemeente Sittard-Geleen en de effecten van de toekomstperspectieven navolgbaar en objectief te kunnen beoordelen, wordt een zogeheten beoordelingskader opgesteld. Hierin wordt voor alle te beoordelen onderwerpen beschreven aan de hand van welke graadmeters ('**indicatoren**') de beoordeling plaatsvindt. Een aanzet voor het beoordelingskader is te zien in Tabel 1. Voorbeelden van indicatoren zijn de aansluiting van het aanbod op de woningmarkt op de vraag, het aandeel openbaar groen, en de mate waarin congestie op het wegennet plaatsvindt in de spits. De indicatoren worden verder uitgewerkt in de loop van het project. De Commissie van de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.), een onafhankelijke commissie die adviseert over de aanpak van milieueffectrapporten zoals deze, gaat ons als gemeente ook adviseren over de onderstaande aanpak.

Tabel 2: beleidsvelden en indicatoren voor het beoordelingskader voor het OER voor de Omgevingsvisie van de gemeente Sittard-Geleen

	Beleidsveld	Indicator
Sociale veerkracht	Wonen	Vraag en aanbod op de woningmarkt
	Gezondheid	Ervaren gezondheid; beweegvriendelijke omgeving
	Sociale cohesie & leefbaarheid	Leefbaarheidsscore Leefbarometer, rapportcijfer sociale cohesie
	Externe veiligheid	Kwetsbaarheid bewoond gebied voor externe veiligheid
	Wateroverlast & hoogwaterveiligheid	Kwetsbaarheid bewoond gebied voor wateroverlast
	Luchtkwaliteit	Aantal woningen binnen wettelijke en WHO-adviesnorm voor fijnstof en stikstof
	Geluidsoverlast	Aantal woningen dat binnen geluidaanbidsgebieden ligt
Ecologische veerkracht	Hittestress	Gevoeligheid woon- en werkgebieden voor hittestress
	Bodem & ondergrond	Slim en efficiënt gebruik van de ondergrond
	Droogte	Gevoeligheid buitengebied voor droogte
	Cultureel erfgoed & archeologie	Bescherming van cultuurhistorisch erfgoed
	Landschap en ruimtelijke kwaliteit	Instandhouding van karakteristieke landschappen en ruimtelijke kwaliteit
	Biodiversiteit	Soortendiversiteit in buitengebied en binnen bebouwde kom

	Openbaar groen	Aandeel openbaar groen per wijk en woonkern
Economische veerkracht	Circulaire economie	Faciliteren circulaire economie; duurzaam inkopen; afval
	Energietransitie	Duurzame elektriciteit en warmte
	Autobereikbaarheid	Congestie op wegennet
	Fietsen	Kwaliteit van fietsinfrastructuur
	Openbaar vervoer	Bereikbaarheid van de gemeente per bus en trein
	Recreatie & toerisme	Aantrekkelijkheid van gemeente voor toeristen en recreanten
	Economie	Vraag en aanbod op arbeidsmarkt, bedrijventerreinen en kantoren
	Stadscentra	Vitaliteit van de stadscentra
	Landbouw	Transitie naar duurzame landbouw

Beoordeling van de toekomstperspectieven

Na de beoordeling van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling in de **Foto van de Leefomgeving** worden de drie toekomstperspectieven in het OER beoordeeld. De resultaten van de beoordeling worden weergegeven in het **Rad van de Leefomgeving**. De beoordeling vindt in drie stappen plaats:

- Stap 1: De onderwerpen die niet gevoelig zijn voor de maatregelen uit de drie perspectieven en waarvan de beoordeling ten opzichte van de autonome ontwikkeling in 2035 dus niet wijzigt worden eerst beschreven. Het zou bijvoorbeeld zo kunnen zijn dat het efficiënte gebruik van de ondergrond niet afhankelijk is van een specifiek toekomstperspectief. Dit onderwerp hoeft dan ook niet verder beschreven te worden in de beoordeling.
- Stap 2: De beleidsvelden in het Rad van de Leefomgeving waarvoor de gemeente een ambitie geformuleerd heeft en waarop de maatregelen in de perspectieven wel een effect hebben worden beoordeeld. Voor ieder van deze beleidsvelden beoordeelt het OER wat het potentiële effect van de maatregelen in het betreffende perspectief is, waarbij ook ingeschat wordt of de maatregelen realistisch en uitvoerbaar zijn;
- Stap 3: Voor eventuele onderwerpen waarvoor de gemeente geen gerichte, concrete ambitie heeft opgesteld wordt een inschatting gedaan of er maatregelen zijn die een positief of negatief neveneffect op het onderwerp hebben.

Nadat de perspectieven beoordeeld zijn worden er zogenoemde **botsproeven** uitgevoerd. Het doel van de botsproeven is om de beoordelingen per beleidsveld met elkaar te confronteren om inzichtelijk te maken waar knelpunten optreden of er juist meekoppelkansen liggen. Het resultaat van de botsproeven is een lijst met vraagstukken waarover besloten moet worden richting het opstellen van de ontwerp Omgevingsvisie: de **leidende keuzes**. Omdat ieder deelgebied zijn eigen problematiek heeft, worden de botsproeven en leidende keuzes per **deelgebied** beschreven. De beoordeling wordt voorgelegd aan de schrijvers van de Omgevingsvisie zodat zij uit de drie toekomstperspectieven een zo voordelig mogelijke ontwerp Omgevingsvisie kunnen samenstellen.

M.e.r.-procedure

Vervolgstappen

Met deze NRD zetten we als gemeente de eerste stap in de m.e.r.- procedure. De NRD is bedoeld om u als inwoner of vertegenwoordiger van een belanghebbend bedrijf of organisatie te informeren over het voornemen van de gemeente om een OER op te stellen voor de Omgevingsvisie. Parallel aan deze verkorte versie van de NRD wordt ook een meer uitgebreide NRD voorgelegd aan de betrokken bestuursorganen en de Commissie m.e.r..

De m.e.r. -procedure bestaat uit de volgende stappen:

1. Wij geven in deze NRD ons voornemen aan om een OER op te stellen voor de omgevingsvisie en nodigen eenieder uit om een zienswijze in te dienen. Ook gebruiken we de NRD om advies te vragen aan betrokken bestuursorganen en de Commissie m.e.r.;

2. We raadplegen betrokken bestuursorganen, wettelijke adviseurs en de Commissie m.e.r. over het op te stellen OER;
3. We geven u de mogelijkheid om zienswijzen over de aanpak van het op te stellen OER in te dienen;
4. We voeren de onderzoeken uit en stellen het OER op;
5. We gebruiken de resultaten van het OER om de ontwerp omgevingsvisie op te stellen;
6. We leggen het OER en de ontwerp Omgevingsvisie ter visie, vergelijkbaar met de ter visie legging van deze NRD. We nodigen u te zijner tijd uit om ook een reactie te geven op het OER en de ontwerp Omgevingsvisie;
7. De Commissie m.e.r. beoordeelt het OER en brengt een toetsingsadvies uit;
8. We verwerken de uitkomsten van de inspraakprocedure en het advies van de Commissie m.e.r. om de Omgevingsvisie af te ronden;
9. De gemeenteraad stelt Omgevingsvisie en OER vast.

Inspraak

Voorliggende NRD ligt gedurende een periode van zes weken voor een ieder fysiek (stadswinkel Geleen) en digitaal ter inzage met ingang van vrijdag 20 mei tot en met donderdag 30 juni 2022. Eenieder kan tijdens deze periode schriftelijk, mondeling of digitaal een zienswijze indienen over de NRD bij burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen. In de bekendmaking van de inspraakprocedure wordt dieper ingegaan op de diverse inspraakmogelijkheden en de praktische zaken hieromtrent.